

Tullia Margareta From

1906- 2006

23 november 1906 föds Tullia Margareta i Åmotsfors, Eda församling, äldsta barnet till Tullia Ebba Charlotte Björck och Olaf Sofus From. Olaf jobbade på Åmotsfors pappersbruk, först som kassör och sedan som fabrikschef. Eftersom både mor och dotter hade tilltalsnamnet Tullia kallades dottern för Tullie – och det är så vi känner henne i den familj hon sedan själv skulle få.

Familjen bodde i ett stort hus med 11 rum (se bilden ovan) och kök och en stor trädgård, som Olaf vårdade ömt. I tur och ordning föddes Inger 1907, Finn 1909 och Hjördis 1911. Olaf kunde vara bortrest långa tider, och enligt Tullie pratade han sju språk flytande. När jag träffade honom sommaren 1975 tyckte jag att han fortfarande bröt på norska. En annan sak jag noterade var att Tullie inte sa du till sin pappa utan sa "vill pappa ha", väldigt främmande för mig.

För att få vardagslivet att fungera fanns två hembiträden, en köksa, en barnhusa, en guvernant och en hemsömmerska som sydde alla kläder. I hushållet ingick också gris, höns, hund och katt. Pappa Olaf var norsk medborgare fram till att första världskriget bröt ut då han blev svensk medborgare.

Tullie beskrev för Linda vilka tuffa tider det var under första världskriget. Vid fabriken sattes upp listor på de män som skulle bli inkallade, och många mammor och fruar gick gråtande därifrån. Olaf ställde, enligt Tullie, upp för sin personal och blev därigenom mycket omtyckt. På helgerna stängdes elen av till arbetarbostäderna, och då ordnade han med egen el mot att de arbetade några timmar under helgen. Han köpte också fisk från Göteborg som andra fick köpa av honom till inköpspris. Ransoneringen drabbade inte familjen så mycket eftersom de fick extra ranson, "men det var inte överdrivet mycket", och när vattnet tröt i byn så kunde alla hämta vatten hemma hos Froms.

Olaf skickade också mat och pengar till släkten i Norge, men gick själv ner 12 kr.

1917 hade familjen utökats med Carl Olav, som dog endast tre månader gammal och Dagmar (Daggie) 1915, och då blev familjen bjuden på bröllop i Norge. Olafs bror skulle gifta sig med en "miljonärska". Tyvärr har släktforskningen ännu inte visat vad som hände med detta par – men tids nog så får ni svaret.

Resan till bröllopet gick först med tåg till Kristiania och sedan till Bergen. Det var spännande för barnen som fick äta i restaurangvagn. Från Bergen åkte de båt till Hagesund med en jättefin båt som var klädd i grå sammet. Bröllopet var jättestort och den middag som serverades kostade 100 kr (motsvarar ca 3500 i dagens penningvärde) per person. De stannade i Norge några dagar och varje kväll var de bjudna på middag med bland annat ripor och hummer. Mamma Tullia hade gärna stannat kvar för att få uppleva 17

maj, men Olaf sa att plikten kallade och de måste återvända hem. Bilden av familjen tror jag är tagen i samband med detta bröllop 1917.

Ingen av barnen gick i den "vanliga" skolan utan de hade guvernant. Det ansågs inte passa att fabrikschefens barn skulle gå med "arbetarungarna".

Tullie ansåg att många av guvernanterna var dåliga och ett halvår skulle mamma Tullia läsa med sina barn, "det blev inte mycket läst det halvåret". Barnen kom också långt efter i skolarbetet jämfört med barnen som gick i folkskolan.

Barnen lekte mycket, bland annat spelade de mycket teater, åkte kälke, byggde kojor i skogen, lekte en massa ringlekar bland annat hög och duva, kurragömma, hoppade rep och hage och ibland fick de gå på bio. Minnet är att varken arbetarbarnen eller barn till jordbrukare lekte så mycket.

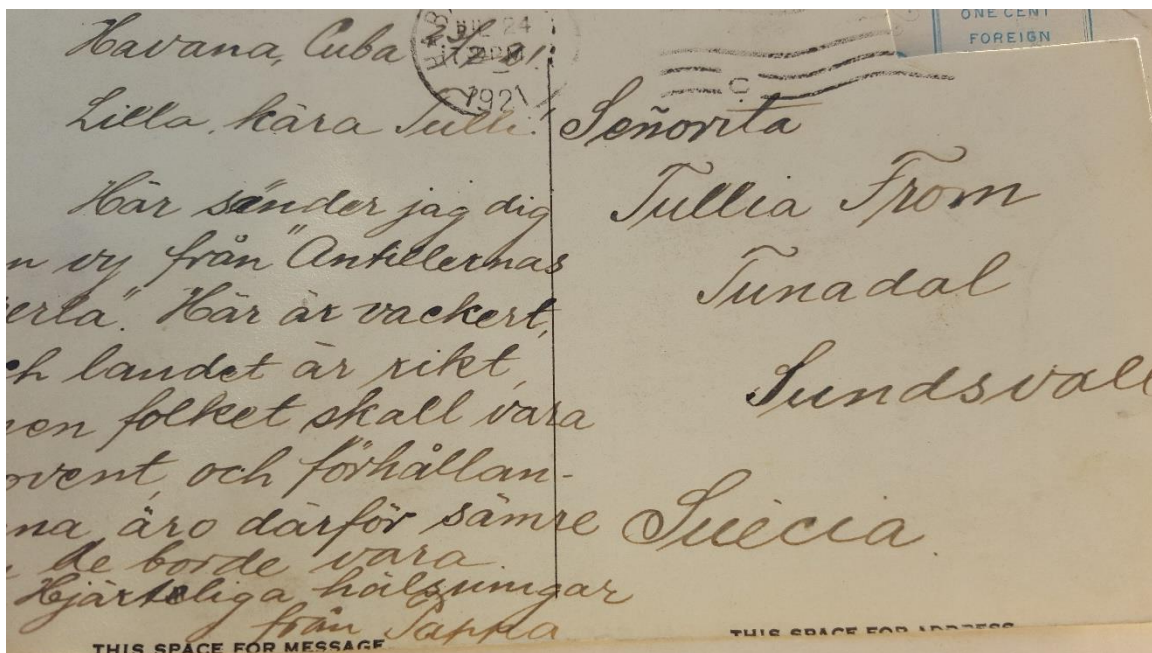
Lucia infördes i Värmland och natten mot den 13 december bakade alltid jungfruarna lussebullar och sedan firades lucia på morgonen. Julafton var det stort kalas och man åt den slaktade grisen, syltor, skina med varm sås och brunkål, ris á la malta, korvar med mera. De fick sedan julklappar bland annat böcker och leksaker. Vid

jul var det också många julkalas. Mellan jul och 20:da Knut sysslade de vuxna med något som kallas "skräpuck". Männen klädde ut sig till kvinnor och tvärtom och så satte man på sig fula ansiktsmasker och sprang in i olika hus där folket som bodde där skulle gissa vem man var.

På vintern när det var kallt ute bar kvinnorna många kjolar och det var inte ovanligt att när de kom in i ett hus gick de och ställde sig vid kaminen och drog upp alla kjolar för att värma rumpan. Kvinnorna gick också omkring och stickade på gatorna och i affärerna, ja, överallt.

1919 blev Olaf ombedd att ta ett jobb i Sundsvall på SCA. Familjen gick med på att flytta mot att de byggde ett hus åt dem. Men tiderna var dåliga efter kriget, så SCA hade inte råd att bygga något hus.

Flyttlasset bar av till Tunadal i Sköns församling och där bodde de till 1925 när de flyttade till Sundsvall

När de bodde utanför Sundsvall kunde de endast färdas med häst och vagn. Efter ett tag skaffade de en motorcykel som Olaf kunde använda från och till arbetet, och efter ännu ett tag skaffade företaget en bil med chaufför som skjutsade honom. Det var ont om lägenheter och många var för små för den stora familjen så de fick flytta flera gånger. Ett tag fick de till och med bo utspridda i olika lägenheter i hela Sundsvall.

Tullie fick börja i flickskola, vilket glädde henne som längtat efter att få gå i skolan. Hon drömde om att bli sjuksköterska. Vi vet att livet valde en annan väg för henne.

SCA ville att Olaf skulle börja jobba i Stockholm, så han och Tullia flyttade till Kungsholmen 1930. Ingen av barnen följde med, för de ansågs tillräckligt stora för att klara sig själv. Just det i berättelsen känns väldigt främmande, eftersom yngste sonen Carl Olav endast var fem år gammal då. Men 1930 hade Tullie lämnat hemmet så detaljerna är säkert lite suddiga i kanten. Efter endast ett halvår krävde Olaf att få återvända till Sundsvall, för det var omöjligt att sköta företaget från Stockholm.

Detta var ungefär vad Tullie beskrev för sin sondotter Linda när hon var en bit över 80, och som Linda tack och lov sparade för oss andra att ta del av.

Vad hände sen?

Det mest spännande, trodde jag, var berättelsen om Nisse som hon var förlovad med. Vem han var och vad som hände vet jag inte.

Men minnet är att det fanns några kökshanddukar broderade med annorlunda initialer och jag frågade vems det var. Svaret jag fick var att Tullie varit förlovad innan hon träffade Sverre.

Nej, det mest hemliga var att den 27 mars 1924 föddes Hans Rune From i Stöde, son till Tullie och Hans Peder Korseman i Ortviken. Att han funnits kom som en stor överraskning för oss när Tullie fick ett brev i november 1998 där det stod att "hennes son Hans Rune dött". Hon ville inte berätta så mycket, men sa att hon stannade hos honom några månader innan hon återvände till Sundsvall. Hans Rune blev kvar i fosterhem i Stöde. I församlingsboken är han skriven tillsammans med Tullie hos Tullia och Olaf, och från 1936 skriven hos Hans Petter Andersson i Stöde fram till han 1944 flyttade till Stockholm. Hans Peder var sedan 1923 gift och hade vid Hans Runes födelse två barn med sin fru.

Vid något tillfälle efter "avslöjandet" så berättade hon att hon och Sverre hade planerat att Hans Rune skulle flytta till dem när de gift sig.

Tullie återvänder alltså till föräldrahemmet i Sundsvall. Drömmen om att bli sjuksköterska fick hon delvis genom att hon gick med i Lottakåren i Ytterlännäs och där utbildade sig inom sjukvård. På bilderna sitter hon med väninnan "tant Betty", som jag minns mycket väl. Kvinnan till höger kan vara "tant Laura".

Familjen From

*Tullie, Inger, Carl-Olav, Hjördis, Daggie
Finn, Tullia, Olaf*

Från föräldrahemmet åkte hon till Norrnäs i Bodum för att hushålla hos skogsinspektorn Sverre Olsen från Nyland i Ytterlännäs församling. Sverre hade lämnat föräldrahemmet 1916 för att jobba i Junsele, därefter Strömsund och sedan Bodum. Han arbetade som skogstjänsteman och avslutade den skogliga gärningen som skogsinspektör.

Den 22 december 1929 vigdes Tullie och Sverre i Stockholm. Närvarande var bland andra Sverres syskon som efter vigseln gjorde ett fint album till paret. Albumet finns idag hos barnbarnet Mats Jonsson.

6 februari föddes dottern Inger Margareta i Sundsvall, och 19 april 1930 skrivs Tullie och Inger in i församlingsboken i Bodum.

13 september 1931 föds Tullie Hjördis Gunilla Sverredotter och den 15 oktober 1932 flyttar familjen från Norrnäs i Bodum till Sverres föräldrahem, Solheim, i municipalsamhället Nyland. Sverre börjar jobba som livförsäkringsinspektör.

26 oktober 1934 föds Sten Olav Sverre i Sundsvall.

Efter att barnen flyttat hemifrån engagerar Tullie sig både i Nylandsföreningens verksamhet, där hon engageras som "lekisfröken" under några år. Hon sitter också i socialnämnden i Ytterlännäs kommun för högerpartiet.

Barnen gifter sig, barnbarn och barnbarnsbarn föds. Tullie lever på heltid på Solheim fram till 1967 när Sverre bryter lårbenshalsen och under lång period blir sängliggande. Åren därefter bor de där till och från på somrarna. Under något år bor Tullie i Sundsvall och tar hand om sin pappa fram till hans död sommaren 1976, Sverre dör 17 september 1976. Hjördis ärver föräldrahemmet och efter renovering flyttar hon och maken Per Bergström dit i januari 1981. Inger och maken Karl-Hugo Jonsson flyttar till Solheim när Inger gått i pension.

Efter några år i Härnösand återvänder Tullie till en lägenhet i Nyland, där hon stilla avlider 6 oktober 2006.

Till hennes begravning kommer två av Hans Runes barn och ett barnbarn.

Cirkeln kan slutas.

En liten reflektion är att Tullie mest berättar om sin pappa för Linda och endast i förbifarten nämner mamman. Och fanns det verkligen el i bostäderna under första världskriget?

Ett stort tack till Linda för att du gjorde denna livsberättelse möjlig!